

2023-03-28

Beslut

FI dnr 23-9587

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Erkännande av norska riskviktsgolv

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen erkänner det norska finansdepartementets beslut att förlänga existerande genomsnittliga riskviktsgolv på 20 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge och 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge.

Beslutet innebär att svenska kreditinstitut som har tillstånd att använda en intern riskklassificeringsmetod (internmetoden) med totala hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge överstigande 32,3 miljarder norska kronor, och totala företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge överstigande 7,6 miljarder norska kronor, omfattas av de norska riskviktsgolven för sina exponeringar i Norge.

2. Beslutet i punkt 1 gäller från och med den 31 mars 2023 till och med den 31 december 2024.

(Artikel 458.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 [tillsynsförordningen])

Bakgrund

I juni 2021 erkände Finansinspektionen det norska finansdepartementets beslut att införa genomsnittliga riskviktsgolv om 20 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge och om 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge.¹ Beslutet gällde från den 30 september till

¹ <https://www.fi.se/contentassets/fecd55d220614947a458cbf3f426a6d6/beslut-norska-riskviktsgolv.pdf>

och med den 31 december 2022.

I december 2022 meddelade² det norska finansdepartementet relevanta myndigheter inom EU och EES om att man skulle förlänga riskviktsgolven. Golven gäller för institut som har tillstånd att använda en metod som bygger på intern riskklassificering (internmetoden).

Enligt det norska finansdepartementet är höga hushållsskulder, höga huspriser och höga priser på kommersiella fastigheter framträdande sårbarheter för det finansiella systemet i Norge. Den signifikanta och långvariga ökningen i fastighetspriser har enligt det norska finansdepartementet lett till uppbyggnader av finansiella obalanser och har ökat systemrisken relaterad till olika instituts fastighetsexponeringar i Norge. Det finns även, enligt departementet, en ökad osäkerhet på den kommersiella fastighetsmarknaden på grund av den långsiktiga effekten av Covid-19 pandemin, ökad geopolitisk risk, klimatrisk och försämrade ekonomiska utsikter.

Det norska finansdepartementet anser att nivåerna på de beslutade riskviktsgolven är proportionella i förhållande till intensiteten i den cykliska systemrisk som är kopplad till den norska fastighetsmarknaden, och i synnerhet med risken kopplad till potentiella tillgångsbubblor. Syftet med åtgärderna är, enligt det norska finansdepartementet, att inhemska institut ska nå en miniminivå vad gäller riskvikter på portföljnivå. Enligt det norska finansdepartementet är åtgärderna också effektiva när det gäller möjligheten att tillämpa dessa på utländska instituts norska filialer. Det norska finansdepartementet har framfört vikten av att andra medlemsstater ska erkänna åtgärden för filialer och exponeringar i Norge.

Det norska finansdepartementet har infört åtgärderna via ändringar i föreskrifter och meddelat dem enligt artikel 458.10 i tillsynsförordningen.

Tillämpningsområde

Av de norska finansdepartementets underrättelser om de nationella åtgärderna (underrättelserna)³ framgår att åtgärderna gäller för samtliga institut som har tillstånd att använda internmetoden. Åtgärderna avser hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet och företagsexponeringar med säkerhet i fastighet. De gäller oavsett motpartens nationalitet och så länge som exponeringen är säkerställd med en fastighet som är belägen i Norge.

Vidare framgår av underrättelserna att riskviktsgolven är förenade med tröskelvärden på 32,3 miljarder norska kronor för golvet för hushållsexponeringar, respektive 7,6 miljarder norska kronor för golvet för företagsexponeringar. Tröskelvärdena innebär att endast företag som har exponeringar som överstiger de angivna värdena träffas av åtgärden. Det

²<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/videreforing-av-bankenes-kapitalkrav/id2951593/>

³https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/Esrb.notification_20221216_Other2_NO~22efa2ed07.eng.pdf
https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/Esrb.notification_20221216_Other_NO~1f1a950e67.eng.pdf?56f693a6423c4ce7047575f848b2b7db

riskvägda exponeringsbeloppet (REA) som tillkommer från golven för ett institut ska motsvara skillnaden mellan institutets exponeringsbelopp (EAD) för de relevanta exponeringarna, multiplicerat med institutets genomsnittliga riskvikt för exponeringarna och samma exponeringsbelopp multiplicerat med de riskvikter på 20 respektive 35 procent som det norska finansdepartementet beslutat om. Vid beräkningarna av ett instituts genomsnittliga riskvikt ska det riskvägda exponeringsbeloppet före avdrag för den så kallade SME⁴-faktorn användas. Exponeringar mot flerbostadsfastigheter där syftet med fastigheten inte är kommersiellt (till exempel bostadsrättsföreningar) eller där antalet bostäder understiger fyra är undantagna från golvet för företagsexponeringar. Om sådana exponeringar är klassificerade som hushållsexponeringar ska de dock träffas av golvet för hushållsexponeringar. De kapitalkrav som riskviktsgolven resulterar i gäller både på institutsnivå och på gruppnivå.

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 4 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag framgår att Finansinspektionen är ansvarig myndighet enligt artikel 458 i tillsynsförordningen.

I artikel 485.5 i tillsynsförordningen anges att andra medlemsstater kan erkänna de åtgärder som antagits i enlighet med artikel 458 och tillämpa dem på nationellt auktoriserade institut, som har filialer eller exponeringar som är belägna i den medlemsstat som har fått tillstånd att tillämpa åtgärden.

I artikel 458.7 i tillsynsförordningen anges att när en medlemsstat beslutar om huruvida den ska erkänna de åtgärder som har fastställts enligt artikel 458, ska den beakta de kriterier som anges i artikel 458.4. Medlemsstaten ska alltså beakta följande:

- a) Om förändringarna i intensiteten i makrotillsynsriskerna eller systemriskerna är av sådan karaktär att de utgör en risk för den finansiella stabiliteten på nationell nivå.
- b) Om verktygen för makrotillsyn i tillsynsförordningen, och i det så kallade kapitaltäckningsdirektivet (direktiv 2013/36/EU), är mindre lämpliga eller effektiva än de föreslagna åtgärderna för att hantera den identifierade makrotillsynsriskerna eller systemrisken.
- c) Om de föreslagna åtgärderna får oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet, och om de utgör eller skapar hinder för en väl fungerande inre marknad.
- d) Om frågan endast berör en medlemsstat.

⁴ Artikel 501 i tillsynsförordningen.

Finansinspektionens bedömning

Med beaktande av de kriterier som anges i artikel 458.4 i tillsynsförordningen och det norska finansdepartementets motiv för åtgärderna, bedömer Finansinspektionen att de norska åtgärderna ska erkännas. Det innebär att svenska institut med exponeringar i Norge, antingen via filial eller genom gränsöverskridande verksamhet utan att ha inrättat filial, och som har tillstånd att använda internmetoden, omfattas av de norska riskviktsgolven under de förutsättningar som anges i underrättelserna (se ovan under ”Tillämpningsområde”).

FINANSINSPEKTIONEN

Karin Lundberg
Verksamhetsområdeschef
Bank

Julia Jangsell
Junior kapitaltäckningsexpert
Finansiella risker

Beslut i detta ärende har fattats av verksamhetsområdeschefen Karin Lundberg efter föredragning av juniora kapitaltäckningsexperten Julia Jangsell.